

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1720

Quæst. 375. Qualiter committatur falsum dicto seu verbo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73982](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73982)

jurisdictioni Principum, in quorum terris degunt. Covar. l. c. num. 9. §. *Septimo*, Mol. num. 12. de Lugo cit. d. 24. S. 4. num. 70. Pirh. n. 167. contrarium tenentibus Azor. Clar. aliisque apud Barb. in c. h. t. in 6. n. 10. Alias adhuc pœnas aliquas jure statutas in usurarios vide apud Pirh. à n. 168. præter quas pœnas jure statutas etiam pœnis arbitrariis & extraordinariis puniri possunt usurarii à Judice, tam ecclesiastico quàm sæculari, præferim pecuniaria, ut in eo, in quo peccarunt, multentur. Tholof. L. 3. de usur. c. ult. n. 4. & 7. & per constitutiones Imperii mutantur amissione quartæ partis fortis, Gail. L. 2. obs. 4. n. 1. vel publicatione bonorum, Tholof. l. c. n. 8.

Quest. 373. Quis sit legitimus Judex criminis usuræ?

R Esp. Usura est crimen mixti fori, ita ut tam Laicus, quàm Ecclesiasticus de eo cognoscere & judicare possit, non solum ubi est quæstio facti, num hic & nunc commissum sit crimen, de quo liquidò constat, esse usuram, ut constat ex c. post miserabilem h. t. sed etiam, dum est quæ-

stio iuris, dum nimirum quæritur, num hic vel ille contractus sit usurarius, ut docent Farin. prax. crim. quæst. 8. n. 140. Covar. cit. n. 3. c. 1. Sylv. l. c. 9. in princ. Pirh. h. t. n. 14. Reiffenst. n. 194. contra Gl. in c. cum sit. de foro compet. V. malefactores. Clarum V. usura. n. 8. & quosdam alios; tum quia nullibi in jure canonico interdictum Laico Judici, cognoscere de usura in casu quæstionis iuris & in c. post miserabilem, sine distinctione inter quæstionem facti & iuris conceditur laico cognoscere & judicare de usura; tum quia crimen hoc non tantum juri ecclesiastico, sed & divino ac naturali advertatur. Neque esse solius fori ecclesiastici, probatur ex eo, quòd sit actus peccaminosus, de quo quàm tali cognoscere in quæstione iuris spectet ad solum Judicem ecclesiasticum; nam ad eum solum spectat generali definitione decernere, quæ sint, vel non sint peccaminosa. Quo non obstante potest quoque Judex laicus cognoscere, num hic & nunc hic vel ille actus sit iustus vel iniustus, canonibus & legibus contrarius, Reiffenst. l. c. n. 169.

TITULUS XX.

De Crimine Falsi.

Quest. 374. Crimen falsi quid sit, quæ ad illud requirantur, & quot modis committatur?

R Esp. ad primum & secundum, falsum vel falsitas, strictè acceptum pro falso iuridico, est fraudulenta seu dolosa imitatio vel potius immutatio veritatis facta in præjudicium alterius. Auth. de instrum. cautela, colat. 6. Novell. 73. in princ. & ibi Gl. V. imitatio. juncta Gl. margin. Lit. G. Tholof. Synag. L. 36. c. 1. n. 2. Haunold. Tom. 6. de f. & f. tr. 2. n. 174. Proinde ad falsitatem requiruntur tria. Primò: ut veritas pervertatur. cit. Novell. 73. Secundò: ut fiat dolo malo seu animo decipiendi alium. L. nec ad exemplum. C. ad leg. Cornel. de fals. ac proinde falsitas non committitur ab eo, nec punitur, & pro falsario non habetur, qui ex ignorantia vel errore veritatem immutat, falsum testimonium dicens. L. 31. ff. h. t. Tertiò, ut fiat cum notabili damno alterius, ita ut alteri noceat, vel nocere possit, etsi id forè impediatur. L. qui falsas. & L. si falsos. C. de crim. falsi. Mascard. de prob. concl. 739. n. 12. Mol. tr. 2. de iust. d. 70. n. 3. Pirh. h. t. n. 1. horum trium uno deficiente non tenetur quis pœnâ huius criminis, cit. L. ne exemplum.

2. Resp. Ad tertium: Committitur falsitas principaliter modis quatuor, dicto, scripto, facto, usu. Hostiens. in sum. h. t. n. 2. Farin. pr. crim. p. 6. l. 5. §. 16. de falsitate. q. 150. n. 6. Mascard. l. c. n. ult. Damhoud. pr. crim. c. 119. Pirh. l. c. Wiestn. h. t. n. 3. de horum nunc singulis in particulari.

Quest. 375. Qualiter committatur falsum dicto seu verbo?

R Esp. Committitur dicto primò & potissimum per testes in iudicio falsum deponentes, vel verum supprimentes dolo malo. can. quisquis, 11. q. 3. L. 1. & L. falsi pœna. c. 1. h. t. ubi etiam, quòd falsidicus testis tribus personis est obnoxius, primò: R. P. Leur. Jur. Can. Lib. V.

Deo, cuius omnium hominum actus & cordiur secreta intuentis præsentiam contemnit, Judici, quem mentiendo fallit, ut proinde ab eo, licet aliàs competens illius Judex non sit, extraordinariè puniri possit, L. nullum. C. de test. delicto ipsi jurisdictionem tribuente in delinquentem. c. fin. de foro comp. L. 1. c. ubi de crim. agi oportet. modò non sit incapax jurisdictionis respectu talis testis falsarii, ut est Judex Sæcularis respectu Clerici, qui ab eo nec intra nec extra iudicium delinquens puniri potest, c. cit. si Clerici. de iudic. Clarus §. fin. q. 38. n. 14. Covar. pract. c. 18. n. 8. Pachin. Contror. L. 9. c. 2. V. tertia. Postremò: innocenti, quem falso testimonio lædit. Est crimen publicum, ita ut quilibet de populo possit de eo accusare, etiam si suâ nihil intersit. §. item lex Cornelia de falsis Inst. de publ. iud. Mol. l. c. n. 2. Clar. §. falsum. num. 1. Item est crimen exceptum, & in generali remissione ac dispositione non comprehensum. Menoch. de arb. cas. 306. n. 11. Farin. l. c. num. 14. Dicitur autem verum suppressere, quando interrogatus super certo articulo dicit se nihil de hoc scire, vel quando iuravit, se veritatem dicturum, quod ad propositum scit, & tamen tacendo veritatem suppressit, secus, si simpliciter iuravit se ad interrogata responsurum, si non interrogatus taceret; tunc enim non tenetur crimine falsi. Abb. in c. 1. h. t. n. 3. Farin. pr. crim. p. 2. tr. de testib. q. 62. num. 230. (qui tamen id limitat, modò sine dolo tacuerit) Pirh. & Reiffenst. h. t. n. 4. Item veritatem suppressit, si interrogatus responderet, se non recordari; cum debeat verisimiliter recordari. Item si per malitiam ex dolo responderet versutè & obscurè. Farin. l. c. num. 224. Pirh. l. c. Reiffenst. num. 6. Secundò per eos committitur falsum, qui testem subordinant, vel donis aut pretio corrumpunt ad dicendum falsum testimonium, aut ad suppressendam veritatem, uti & qui utitur dicto falsi testis. Clar. §. falsum. n. 3. & 4. Pirh. l. c. Reiffenst. num. 5. non tamen per eos, qui donis, corrupti nihilominus contra dantem munera

Dd

depo-

deponunt, ut Mynsing, c. 6. Obs. 67. num. 2. Lauterb. ad tit. de leg. Cornel. de falsis §. 8. imò per eos, qui ad dicendam veritatem munera accipiunt, Lauterb. l. c. Tertio: per Judicem, qui pecuniâ corruptus, vel aliâ dolo malo contra leges vel constitutiones Principum fert sententiam. Arg. L. 1. §. sed est Index. ff. ad leg. Cornel. de falsis. Quarto per Advocatum qui parti adversâ causam prodit, & qui vel propriis probationibus dissimulatis vel falsis exceptionibus aut probationibus partem adversam directè vel indirectè adjuvat. Haunold. Tom. 6. tract. 2. num. 180. Pirh. & Reiffenst. num. 8. Arg. L. 1. §. 1. ff. ad leg. Cornel. de falsis. & L. 1. §. 1. ad S. C. Turpil.

Quest. 376. Qualiter committatur crimen falsi Scripto seu Scriptura?

1. **R**esp. Primò in genere: Falsum scripto committitur ab iis, qui testamentum aliudve instrumentum falsum scripserint, signaverint, recitaverint, subscripserint, vel signum adulterum sculperint, vel expresserint scienter & dolo malo &c. prout verboreus habetur §. item lex Cornel. de falsis. Inst. de jud. publ. & ibi AA. & latè Farin. pract. crim. q. 150.

2. **R**esp. Secundò: Sic itaque in specie falsum scripto committunt in extrajudicialibus, qui nomen vel cognomen, genus, parentes suos fraudulenter commutant. L. falsi. ff. ad leg. Cornel. de falsis. Secus, si id faciant citra fraudem & præjudicium alterius; cum liberum sit libero homini, mutare nomen juxta expressam L. unic. C. de mutatione nominis. Item qui falsum titulum Comitum, Baronum, Doctorum, Militum, Notariorum, Stemma, Insignia vel Sigilla aliena sibi adscribunt alium decipiendi causâ L. 27. §. fin. ff. h. t. L. unic. C. ad leg. Visell. Lauterb. l. c. §. 5. qui tamen, ut quis ratione falsi tituli assumpti falsarius habeatur, requiritur, ut fiat cum effectu, ita ut quis eo præteritum actum dignitati huic convenientem seu similis personæ exerceat, solâ aliâ appellatione ad hoc non sufficiente. Item qui falsò allegant legem in perniciem alterius, quique signa adulterina, falsa Documenta, Attestationes, Chirographa, Rationes, Epistolas, Contractus, &c. conficiendo, producendo, libellum, vel rationes interdicendo, describendo, murando, veritatem immutant. L. 1. §. 4. L. 9. §. 3. L. 16. §. L. 23. L. 27. §. 2. h. t. Item manum alterius imitando. L. 23. ff. L. 13. C. h. t. falsis scriptis utendo. c. 7. h. t. L. 4. L. 8. eod. deposita adversariis prodendo, cit. L. 1. §. 4. Item curantes vacuas chartas sibi subscribi, & postea alterius manum imitando obligationem superscribi. Lauterb. l. c. Idem est de curantibus sibi scribi apocham, ac si depositum restitutum. L. 13. c. h. t. Item committitur falsum in testamentariis seu ultimis voluntatibus, dum quis in testamento vel codicillo in commodum suum sibi adscribit legatum, fideicommissum, &c. L. 1. §. 7. L. 14. L. 15. h. t. qui vivi testamentum aperit. cit. L. 1. §. 7. idque, etiam si hæres sit; hæres namque illius dominus non est, nisi post mortem testatoris, etsi illud penes se habere possit. Grav. th. 16. ad tit. testam. quemad. aper. §. 1. Lauterb. l. c. §. 6. Item qui ultimam voluntatem & mentem testatoris quovis modo intervertit testamentum amovendo, celando, comburendo, delendo, superinducendo, mutando verba vel sigilla. L. 1. 2. 16. 30. ff. & L. 8. C. L. 4. C. h. t. Item in litteris Apostolicis (quo nomine censentur quæcunque rescripta, Bullæ, Brevia, tam justitiam quàm gratiam, v. g. provisiones beneficiales, dis-

penationes, indulgentias concernentia, quæ nomine Summi Pontificis expediuntur, & supplicationes eidem oblatæ, ab eo vel S. R. E. Vice-Cancellario, corumque vices gerentibus, aut de mandato Papæ signantur, non tamen Literæ S. Congreg. Cardin. S. Pœnitentiariæ, datarii Legati à latere, vel Nuntii à Sede Apostolica missi & similia, ut Nav. in man. c. 27. n. 62. Suar. de Censur. d. 21. S. 2. n. 45. Bonacin. de censur. d. 1. q. 7. p. 1. n. 1.) hæc inquam Literæ falsificari possunt; modi autem eas falsificandi enumerantur novem c. licet. h. t. quorum plerique consistunt in diversis artificiosis radendi dictas Litteras, vel in parte vel in toto, aut vera sigilla falsis Litteris appendendo; ob rasuram siquidem etiam tentem & modicam paucarum linearum in rescriptis Apostolicis factam in loco suspecto, veluti in narratione datæ vel indicationis juxta c. inter dilectos. de fide instrum. c. venerabilis. de religiof. domib. Literæ papales redduntur & probantur falsæ, Gl. in cit. c. licet. V. tennem. Et sic, si per rasuram & mutationem unius Literæ vel Syllabæ in Litteris Apostolicis immutetur sensus à Papa intentus, quia in iis asseritur vel negatur, quod ipse non intendebat, vel tacetur aut omittitur, quod ipse proferre intendebat, contrahitur pœna in falsariis decreta; quia gravitas huius peccati non in Litteris aut apicibus, sed in sensu mutato consistit. Suar. de cens. d. 21. S. 2. n. 46. Pirh. h. t. num. 16. Secus est, si rasura modica facta in loco non suspecto; quin &, si certum sit, rasuram esse factam à Cancellario, vel alio Officiali Curie, etiam in loco suspecto, non inducitur falsitas Abb. in c. ult. h. t. num. 4. Fagn. ibid. num. 6. in fine. Si verò constat, rasuram factam ab impetrante aut utente litteris Apostolicis tum radens est falsarius, etsi rasura modica, cit. c. licet. & ibi Gl. V. tennem. & facta in loco non suspecto, & si sit nociva, si non. Abb. l. c. Fagn. num. 8. Pirh. num. 18. Ac denique si dubium, à quo facta rasura, tunc ea modica facta in loco non suspecto non reddit litteras falsas, c. ult. h. t. si facta in loco suspecto, in dubio præsumitur per impetrantem, seu utentem facta, uti &, si rasura etsi modica, & loco non suspecto facta alienâ seu alterius manu, cuius non commissum, reddit rescriptum falsum, secus, si eadem manu, siue illius, qui scripsit litteras, vel cui commissum hoc ministerium; cum tunc non obstit rasura in quocunque loco facta. Host. in cit. c. ult. V. usuras. Abb. l. c. & ejus Glossator. Alex. de Nevo. Lit. C. Fagn. l. c. num. 19. in dubio autem, si rasura reperitur in loco suspecto facta, præsumitur scripta diversâ manu, & ideo reddit litteras falsas; secus, si loco non suspecto. Abb. l. c. Fagn. num. 20. De cetero dicta hæc de rasura procedunt, si Litteræ Apostolicæ redditæ sunt apertæ, secus, si clausæ; quia tunc non nocet rasura in quocunque loco facta. Abb. in cit. c. licet. V. tennem. Fagn. in c. ult. h. t. num. 21. Pirh. num. 19. nisi, ut Idem, character in loco rasuræ sit valde difformis ab alia scriptura & rasura magna. De reliquis modis falsificandi Litteras Papales vide Pirh. n. 9. & Reiffenst. num. 12.

3. **R**esp. Tertio: Falsitas committitur varie facta: Primo: à mercatoribus pondera & mensuras publicè probatas frumenti, vini aliarumque quarumcunque rerum corruptentibus. L. bodie. §. 1. ff. ad leg. Cornel. de falsis. Secundò: qui mercibus adulterinam minusve utilem materiam conjungunt vel admiscunt. Mol. d. 701. num. 1. Farin.